

Motion

1975/76: 931

av herr Granstedt m. fl.

om sambandet mellan statens skatteinkomster och kommunernas subventionering av kollektivtrafiken

Sedan några år tillbaka svarar Stockholms läns landsting genom sitt trafikbolag, AB Storstockholms lokaltrafik med dotterbolaget Waxholms ångfartygsaktiebolag, för den kollektiva trafikservicen i Stockholms län. Landstinget har bedrivit en målmedveten strävan att prioritera kollektivtrafiken, bl. a. genom starkt subventionerade taxor. Priset på såväl kontantkuponger som månadskort hålls anmärkningsvärt lågt. Särskilt uppmärksammat är månadskortet för 70 kr. som gäller för resor inom hela länet.

Landstingets övertagande av kollektivtrafiken i länet innebar att SJ avlyftes tidigare väsentliga underskott i sin regionala trafikorörelse. För länets innevånare har det inneburit förenklat resande – med ett enda bolag och enhetligt taxesystem – och väsentliga kostnadsbesparingar.

Subventioneringen med skattemedel har under 1970-talets första hälft ökat från ca 35 % till ca 55 % av SL:s bruttokostnader. För Waxholmsbolaget är subventioneringsgraden ännu högre. Av landstingets totala utdebitering för 1976 på 11:75 åtgår 2:25/skattekrona för att subventionera kollektivtrafiken. Detta innebär en samhällelig subvention på drygt 700 milj. kr. Det bör jämföras med statens subvention till kollektivtrafiken via SJ för hela det övriga landet, vilken subvention uppgår till ca 500 milj. kr.

Utan subventioner skulle kostnaderna för månadskorten uppskattningsvis behöva höjas till 140–150 kr. Eftersom resekostnaderna för arbetsresor är avdragsgilla vid deklarationen, innebär landstingets subvention att den beskattningsbara inkomsten för en person som har avdragsrätt för månadskort 11 månader om året höjs med ett belopp på omkring 800 kr. per år. Landstingets subvention till kollektivtrafiken innebär således ökade skatteinkomster för förutom landstinget självt också stat och primärkommun.

För statens del har skattevinsten uppskattats till ca 100 milj. kr. Det innebär att en sjundedel av landstingets totala subvention till kollektivtrafiken hamnar i statskassan.

Liknande förhållande gäller också i de kommuner i landet där kommunala medel används för att subventionera kollektivtrafiken för att därigenom hålla nere kostnaderna för arbetsresor.

Det måste anses i princip felaktigt att staten gör vinster på subventioner av kollektivtrafik som bekostas av landsting och kommuner. Det borde vara en självklarhet att dessa medel återfördes till trafikhuvudmännen. Därigenom skulle också förutsättningarna för en fortsatt lågtaxepolitik och en

allmän prioritering av kollektivtrafiken förbättras.

Den oförmlighet i det nuvarande skattesystemet som det här är fråga om måste snarast undanröjas. Det blir än mer angeläget om systemet med billiga periodkort i framtiden skall byggas ut till att omfatta även andra län.

Med hänvisning till ovanstående hemställas

att riksdagen beslutar att uttala att de ökningar i statens skatteinkomster som föranleds av att kommuner och landsting subventionerar kollektivtrafik skall återbetalas till vederbörande trafikhuvudman.

Stockholm den 23 januari 1976

PÄR GRANSTEDT (c)

KARIN SÖDER (c)

ELIS ANDERSSON (c)

i Edsbro

ERIK JOHANSSON (c)

i Hållsta

GUSTAF JONNERGÅRD (c)

ELVY OLSSON (c)

i Hölö

P.O. SUNDMAN (c)